

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ
ПРИ МЕДИЦИНСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „ПРОФ.
Д-Р ПАРАСКЕВ СТОЯНОВ“-ВАРНА**

РЕЦЕНЗИЯ

от

Проф. д-р Марио Драганов Станкев, д.м.

Клиника по съдова хирургия и ангиология към МБАЛ „Национална
кардиологична болница“ ЕАД-София
на дисертационния труд на тема:

**КЪСНА РЕВАСКУЛАРИЗАЦИЯ ПРИ ПАЦИЕНТИ С ОСТРА АРТЕРИАЛНА
ИСХЕМИЯ НА КРАЙНИЦИТЕ**

за присъждане на образователно-научна степен „Доктор“ в област на висшето
образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1.

Медицина и научна специалност „Хирургия“

на д-р Румен Димитров Рунков, докторант по докторска програма „съдова
хирургия“ към Катедрата по сърдечно-съдова хирургия и ангиология при

Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна

Научен ръководител: проф. д-р Веселин Петров Петров, д.м.

Рецензията е изготвена според ППЗРАСРБ и Правилника за развитието на академичния състав в Медицинския университет-Варна. Научното жури за публичната защита на дисертационния труд е назначено със заповед на Ректора на Медицинския университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“-Варна № 109-14/12.01.2023 г.

Представеният ми за рецензия дисертационен труд съдържа 179 стандартни машинописни страници и има следната структура:

- ✓ Съдържание - 2 страници
- ✓ Използвани съкращения - 1 страница

- ✓ Въведение - 1 страница
- ✓ Литературен обзор - 52 страници
- ✓ Цел и задачи - 1 страница
- ✓ Материал и методи - 18 страници
- ✓ Собствени резултати - 37 страници
- ✓ Обсъждане - 39 страници
- ✓ Заключение - 2 страници
- ✓ Изводи - 1 страница
- ✓ Литература - 18 страници
- ✓ Списък с публикациите свързани, с дисертационния труд - 1 страница
- ✓ Приноси на дисертационния труд - 1 страница
- ✓ Приложение - 3 страници.

Дисертационният труд е онагледен с 80 таблици, 43 фигури и едно приложение. Списъкът на цитираната литература включва 182 заглавия, от които 7 на кирилица и 175 на латиница. През последните три години са излезли от печат общо 125 от тези цитирани публикации (68,68% от случаите).

Биографични данни

Д-р Румен Димитров Рунков е роден на 09.01.1959 г. През 1985 г. се дипломира във Висшия медицински институт-Варна, специалност „Медицина“. През 1985 г. започва работа като цехов лекар в Текстилният комбинат „Тунджа“ в гр. Ямбол. През 1986-1991 г. е ординатор в Хирургичното отделение на Окръжна болница-Ямбол. През 1991-2011 г. е ординатор в съдовия сектор на МБАЛ „Св. Пантелеймон“-Ямбол АД, а през 2011-2021 г. е началник на Отделението по съдова хирургия на МБАЛ „Св. Пантелеймон“-Ямбол АД. От м. януари 2022 г. работи като началник на Отделението по съдова хирургия на МБАЛ „Сърце и мозък“-Бургас АД. Придобива магистърска степен по управление на здравните грижи, специалност „Здравен мениджмънт“ в Университета „Проф. д-р Асен Златаров“-Бургас през 2010 г. Придобива специалност по хирургия през 1991 г. и по съдова хирургия през 2011 г. Завършва курс по Доплерова сонография през 2003 г. в София. Владее руски език.

Публикации

По темата на дисертацията докторантът е публикувал през 2022 г. две самостоятелни научни статии и една статия като първи автор с двама съавтори. Научната му активност през периода на изготвяне на дисертационния труд е съобразена с нормативните изисквания.

Актуалност на дисертационния труд

Дисертационният труд е посветен на особено актуален проблем в съдовата хирургия. Острата артериална недостатъчност на крайниците е с нарастваща медико-социална значимост в световен мащаб и у нас. Понастоящем се използват разнообразни методи на консервативно и хирургично лечение. Забавената хоспитализация на възрастните пациенти затруднява диагностиката на заболяването и намалява ефективността на лечението му. Реваскуларизацията на артериите на долните и горните крайници бива ранна и късна. Докторантът използва както стандартни, така и дистални съдови достъпи при осъществяването на късната реваскуларизация, за да повиши нейната ефективност и безопасност. Наред с това той внедрява в своята клинична практика карпално-стъпалния индекс на артериите на горните крайници като съществено диагностично допълнение към рутинния стъпало-брахиален индекс на артериите на долните крайници.

У нас липсва комплексно съпоставително изследване на приложението както на ранната реваскуларизация със стандартни достъпи, така и на късната реваскуларизация само със стандартни достъпи и късната реваскуларизация със стандартни и дистални съдови достъпи при болните, хоспитализирани след 10-я час от началото на заболяването по повод на остра артериална недостатъчност на крайниците, дължаща се на тромбоза, емболия или съдови травми. Това прави темата на дисертационния труд особено актуална.

Литературен обзор

Литературният обзор представлява подробен и задълбочен анализ на съвременните публикации от чуждите и българските автори по тематиката на

дисертацията, което свидетелства за много добро познаване на новостите в тази интердисциплинарна област.

Цел и задачи

Целта на дисертационния труд е дефинирана ясно и точно - „да се проучат в съпоставителен план нашите резултати от приложението на ранната и късната реваскуларизация при болните с остра артериална исхемия на крайниците“. Формулирани са шест основни задачи.

Материал и методи

Проучването анализира ретроспективно документацията за 273 болни на възраст между 18 г. и 98 г., лекувани по повод на остра артериална исхемия на крайниците през периода между 1.I.2011 г. и 31.XII.2020 г. в МБАЛ „Св. Пантелеймон“-Ямбол АД.

Касае се за 102 болни с тромбоза, 117 болни с емболия, 21 болни с травми на артериите и 33 болни, при които се е наложила ампутация на крайника. Пациентите са анализирани в съпоставителен аспект по отношение на пол, възраст, година на конкретната операция (ранна реваскуларизация със стандартни достъпи, късна реваскуларизация със стандартни достъпи и късна реваскуларизация със стандартни и дистални съдови достъпи), пред- и следоперативни стойности на карпално-стъпалния и на стъпало-брахиалния индекс и оценка на ефективността на лечението в зависимост от етиологията и степента на острата артериална недостатъчност на крайниците.

Образната диагностика е осъществена с помощта на контрастна периферна ангиография, ехография и Доплер сонография.

Разработен е оригинален алгоритъм за диагностично и лечебно поведение при болните с това заболяване, които са подложени на късна реваскуларизация след 10-я час от началото на заболяването.

Използвани са подходящи статистически методи за обработка на данните.

Резултати

Анализът на получените резултати е структуриран в четири глави. Те дават убедителен отговор на въпросите, дефинирани в конкретните задачи на дисертационния труд. Показани са основните демографски характеристики на болните и видовете оперативни интервенции, извършени при тях. Проследени са динамичните изменения на стойностите на карпално-стъпалния и стъпало-брахиалния индекс като обективно доказателство за настъпилото подобрене или оздравяване на пациентите. Идентифицирана е локализацията на тромбозата, емболията и съдовата травма в артериите на долните и горните крайници. Систематизирани са голям брой сериозни придружаващи заболявания, усложняващи лечението на болните. Подчертан е сравнително малкият брой на ампутациите на крайниците. Смъртността също е ниска. Представените резултати са много добре онагледени с многобройни таблици и фигури.

Обсъждане

Основните резултати от проучването се систематизират съгласно логиката на проучването в четири глави. Късната реваascularизация със стандартни и дистални съдови достъпи превъзхожда статистически достоверно късната реваascularизация само със стандартни достъпи. Коментират се и постиженията на другите съвременни чужди автори по тази проблематика.

Заклучение

В заключението са обобщени най-важните постижения на настоящото проучване на докторанта.

Изводи

Дисертационният труд завършва с пет конкретни, добре формулирани извода, които съответстват като решения на поставените задачи. Подчертават се както диагностичната стойност на комбинацията от Доплер сонографията, карпално-стъпалния и стъпало-брахиалния индекс, така и ефективността и

безопасността на ранната реваскуларизация със стандартни съдови достъпи и на късната реваскуларизация със стандартни и дистални съдови достъпи.

Приноси

Приемам шестте приноса с научно-приложен и потвърдителен характер на докторанта.

Авторефератът е структуриран съобразно изискванията, като съдържанието му напълно съответства на дисертационния труд.

В заключение смятам, че представеният за рецензиране дисертационен труд, озаглавен „Късна реваскуларизация при пациенти с остра артериална исхемия на крайниците“, представлява собствена разработка на автора. Този труд се характеризира с прецизност, оригиналност, изчерпателност и убедителност. Постигнатите резултати несъмнено допринасят за практическата работа в областта на съдовата хирургия. Докторантът д-р Румен Димитров Рунков притежава задълбочени теоретични познания, професионални умения по съдова хирургия, както и качества и умения за самостоятелно провеждане на комплексно научно изследване.

Въз основа на гореизложеното, давам напълно убедено своята положителна оценка на представения дисертационен труд и предлагам на членовете на уважаемото Научно жури да бъде присъдена образователно-научната степен „**доктор**“ на д-р Румен Димитров Рунков.

14.02.2023 г.
гр. София

Рецензент:

Проф. д-р Марио Драганов Станкев, д.м.

